

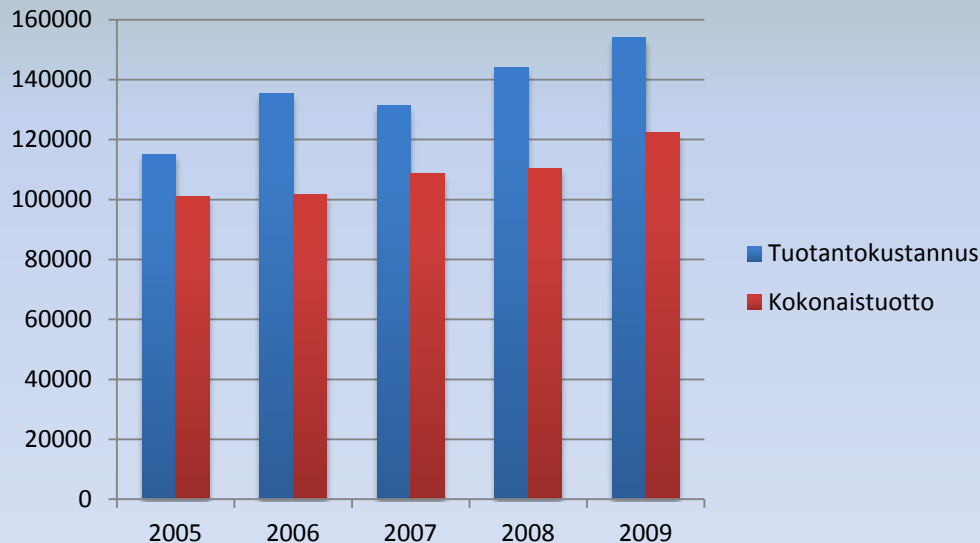
InnoNauta –hankkeiden päättöseminaari

Tuotantokustannuslaskelmien
tuloksia emolehmätiloilta
Johanna Lindvall, Farmiluotsi

Tavoitteena kannattavuuden parantaminen

- Hankkeen yhtenä tavoitteena naudanhäntuotannon tuotantokustannusten alentaminen ja kannattavuuden parantaminen

Emolehmätilojen tuotot ja tuotantokustannukset €/tila/v
kannattavuuskirjanpitotiloilla vuosina 2005 – 2009 (Taloustohtori).

Tavoitteena kannattavuuden parantaminen

- Kustannusrakenteen ja tilojen välisen vaihtelun tunteminen tärkeää
- Aikaisemmin selvitetty pihvivasikan tuotannon muuttuvat kustannukset sekä niiden vaihtelu tilojen välillä
 - Muuttuvien kustannusten osuus tuloista 35,2 % (2010)
 - Merkittävimmät erot löytyivät peltoviljelyn ja rehuntuotannon kustannuksista, sekä urakointipalveluiden käytöstä
- Tuotantokustannuslaskennassa otettiin mukaan myös kiinteät kustannukset
 - Haluttiin selvittää **pihvivasikan tuotantokustannus**

Pilottitilat

- Mukaan otettiin 12 tilaa
 - Eri maakunnista
 - Sekä pihvivasikkaa tuottavia tiloja että yhdistelmätiloja ja jalostuseläinten myyntiä
- Tiloilla keskimäärin
 - 72 emolehmää
 - 79 ha peltoa

Muuttuvat kustannukset

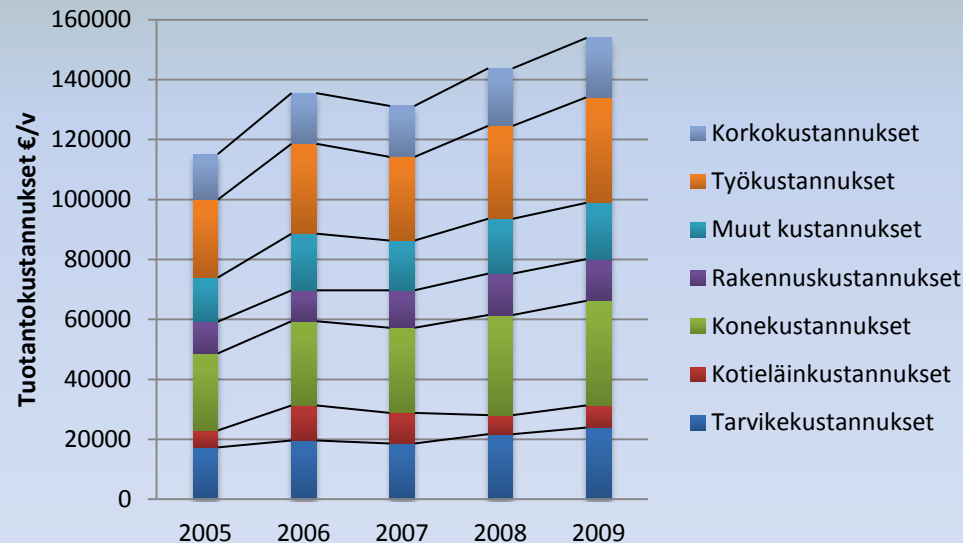
- Lisääntyvät tuotantoa laajennettaessa
- Tyypillisiä muuttuvia kustannuksia kotieläintilalla:
 - Aine- ja tarvikekulut
 - Eläinten hankintamenot
 - Rehut, lääkkeet
 - Lannoitteet, siemenet
 - Polttoaineet
 - Ulkopuoliset palvelut
 - Urakointimenot
 - Eläinlääkäri, lomitus
 - Palkkamenot
 - Muut muuttuvat kulut
 - Sähkö, vesi
 - Lisäksi **eläinpääoman** ja **liikepääoman** korko

Kiinteät kustannukset

- Eivät riipu toiminta-asteen vaihtelusta
- Lisääntyvät tuotantokapasiteettia laajennettaessa (esim. rakentaminen)
- Tyypillisiä kiinteitä kustannuksia kotieläintilalla:
 - Pellon vuokra
 - Rakennusten ja koneitten kunnossapito
 - Vakuutukset
 - Muut yleiskulut
 - Rakennusten ja koneitten poistot ja korko
- Rahoituskuluja tai lainanhoitomenoja ei huomioida suoraan

Tuotantokustannus

- Muuttuvat kustannukset + Kiinteät kustannukset = Tuotantokustannus
- Voidaan laskea esim. per vuosi tai per tuotettu yksikkö

Tuotantokustannuksen rakenne emolehmätiloilla vuosina 2005 – 2009 (Taloustohtori).

Tuotantokustannusten laskenta

- Kustannukset ja tulot jaksotettiin eri vuosien välillä (aiheuttamisperiaate)
- Tuloista poistettiin joitakin eriä (mm. energiaveronpalautus, aloitustuki)
- Rahoituskuluja/-tuottoja tai lainanhoitomenoja ei huomioitu (sisältyvät poistoihin ja korkoihin)
- Tulot ja menot kirjanpidosta
- Tiloilta kerättiin tiedot rakennuksista, koneista, pelloista, eläimistä sekä työnmenekistä

Rakennusten kustannus

- Rakennusten poisto ja korko laskettiin uusimpien rakennusten osalta toteutuneen hankintamenon perusteella
 - Hankintamenosta vähennettiin saatu avustus
- Vanhemmista rakennuksista ohjekustannusten mukaan (pinta-alasta huomioitiin puolet olettaen, että koko rakennus ei ole tuotantokäytössä)
- Tasapoistomenetelmällä (rakennusten kestoaika 20 v, vanhemmilla 30 – 40 v)

Konekustannus

- Konekustannus laskettu alustavasti tasapoistomenetelmällä
- Traktoreitten ja kurottajien kestoaikana käytettiin 15 v, muiden koneiden 20 v
 - Vanhat koneet 25 – 35 v
- Konekustannusten laskentaa tarkennetaan vielä

Työkustannus

- Työtunnit saatiin kerättyä vain kahdelta tilalta (!)
- Muiden kohdalla arvio työtunneista/v
- Työtunnin hintana käytettiin 14 €/h
- Tuotantokustannus laskettiin myös ilman oman työn osuutta, jolloin 'voitto' jäi palkaksi tehdystä työstä

Muiden kustannusten laskenta

- Eläinpääoma laskettiin poistoeläinten ja jalostukseen myytyjen/ostettujen eläinten hintojen keskiarvona
- Salaojat tasapoistomenetelmällä (kesto aika 50 v)
- Pellon arvona käytettiin Mavin suosittelemia vähimmäisarvoja
 - Uusimmat pellon hankinnat arvostettiin hankintahintaan

Tuotantokustannuslaskelman rakenne

Muuttuvat kustannukset

Maatalouden aine- ja tarvikekulut

- Eläinten hankintamenot
- Nautakarjan rehut
- Eläinlääkkeet
- Kuivikkeet
- Muut kotiel.tal.tarvikkeet
- Lannoitteet ja kalkki
- Siemenet
- Kasvinsuojeluaineet
- Muut kasvinviljelytarvikkeet
- Polttoaineet
- Muut aine- ja tarvikemenot

Ulkopuoliset palvelut

- Eläinlääkäri + siemennys
- Ostetut konetyöt
- Muut ulkopuoliset palvelut
- Lomitus
- Rahtimenot

Muuttuvat henkilöstökulut

- Palkkamenot + sivukulut

Muut muuttuvat kulut

- Sähkömenot maatalous
- Vesimaksut maatalous
- Jätehuolto

Liikepääoman korko

Eläinpääoman korko

Muuttuvat kustannukset yhteensä

Kiinteät kustannukset

- Pienkaluston hankinta
- Vakuutukset
- Puhelinmenot
- Koulutus, matkakulut, tarkkailu
- Ammattilehdet
- Jäsenmaksut
- Kirjanpito- ja toimistokulut
- Muut kulut

Kirjanpidon ulkopuoliset kiinteät kulut

- Oman auton käyttö/pv-rahat
- Työhuone

Rakennukset

- Kiinteistövero
- Rakennusten kunnossapito
- Rakennusten poisto
- Rakennusten korko

Koneet

- Kone ja kalusto kunn.pito
- Vakuutukset, ajoneuvoverot
- Koneitten poisto
- Koneitten korko

Salaojat ja perusparannukset

- Ojien, teiden yms. kunn.pito
- Salaojien poisto
- Salaojien korko

Pelto

- Peltojen vuokramenot
- Oman pellon korko

Kiinteät kustannukset ilman oman työn osuutta

Muuttuvat + Kiinteät kustannukset
= Tuotantokustannukset ilman
oman työn osuutta

+ Työkustannus
= Tuotantokustannukset yhteensä

Tulot – Tuotantokustannukset =
Tuotannon voitto/tappio

Tulot – Tuotantokustannukset
ilman oman työn osuutta =
Työansio/v

Tuotantokustannuksen laskenta

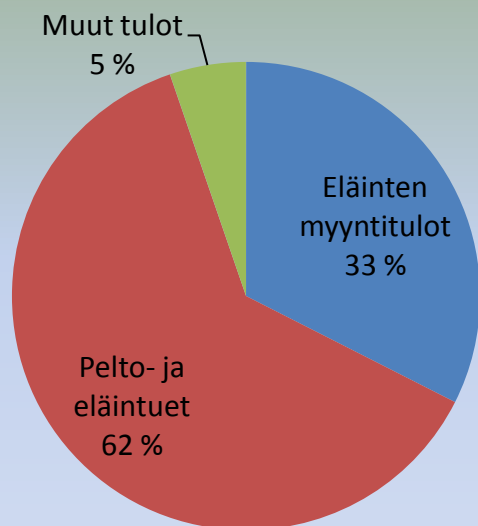
- Koko tilan tuotantokustannuksesta vähennettiin 'sivutuotteitten' arvo
 - Teuraseläimet, konetyötulot
- Jäljelle jäänyt tuotantokustannus jaettiin tuotetuilla pihvivasikoilla/kiloilla
 - > Pihvivasikan tuotantokustannus
- Tuottoja ja tuotantokustannuksia vertaamalla saatiin selville koko tuotannon voitto/tappio

Alustavat tulokset

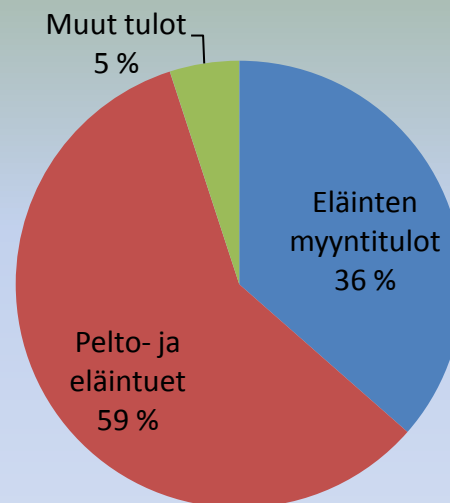
- Mukana 7 tilaa, vuodet 2010 ja 2011
- Tiloilla keskimäärin:
 - 67 emolehmää
 - 81 ha peltoa

Maatalouden tulot tiloilla

2010

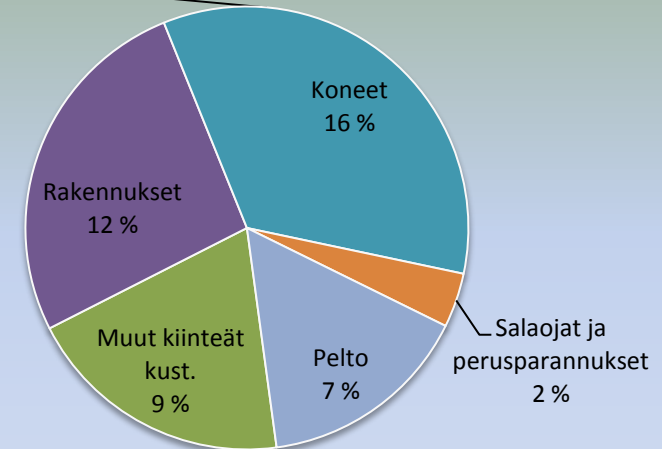
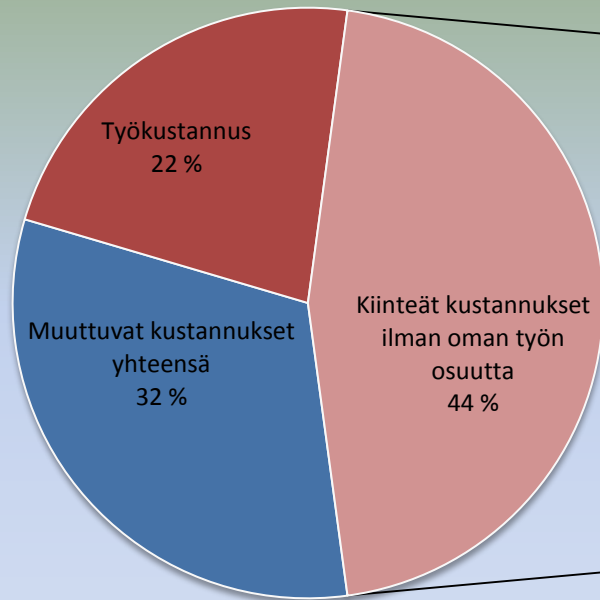
2011

Tulot yhteensä 138 592 €

Tulot yhteensä 145 553 €

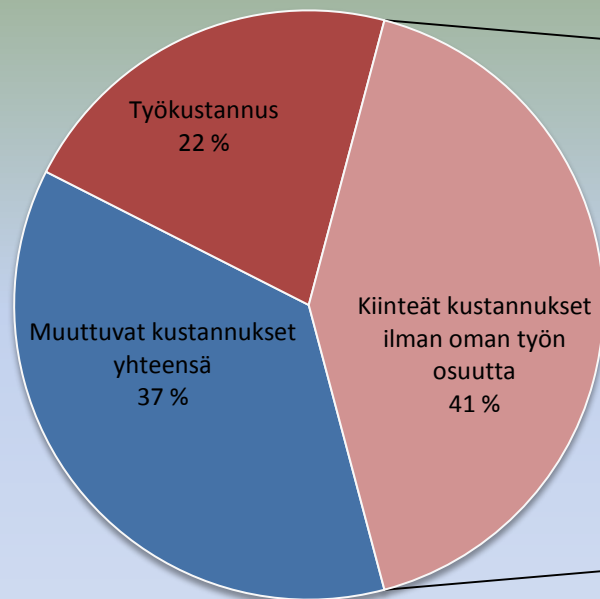
Tuotantokustannuksen jakautuminen 2010

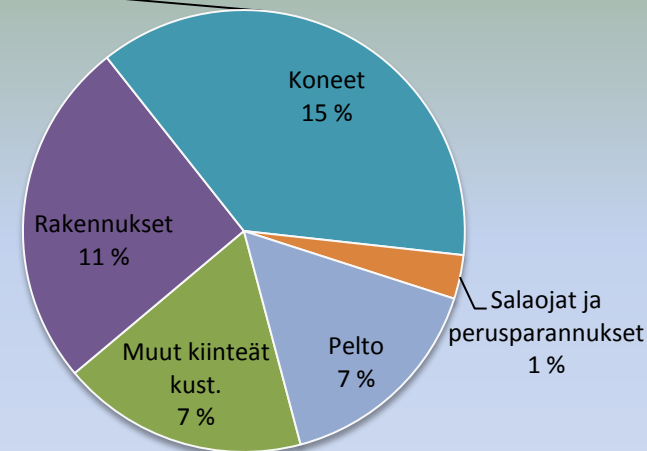
- Muuttuvat kustannukset yht. 53 490 €
- Kiinteät kustannukset 77 093 €
- Työkustannus 38 057 €
- = **Tuotantokustannukset yhteensä 168 640 €**

- Konekustannus 26 544 €
- Rakennuskustannus 20 328 €
- Yleiskustannukset 15 156 €
- Pellon kustannus 12 001€
- Salaojat ym. 3 064 €

Tuotantokustannuksen jakautuminen 2011

- Muuttuvat kustannukset yht. 65 260 €
- Kiinteät kustannukset 74 396 €
- Työkustannus 38 623 €
- = **Tuotantokustannukset yhteensä 178 279 €**

- Konekustannus 27 815 €
- Rakennuskustannus 18 953 €
- Yleiskustannus 13 403 €
- Pellon kustannus 11 836 €
- Salaojat ym. 2 388 €

Vaihtelu kiinteissä kustannuksissa

- Vaihtelua löytyi rakennuskustannuksessa
 - 8,8 % - 16,8 % tuotantokustannuksesta
- Vaihtelu konekustannuksessa suurinta
 - 11,6 % - 22,7 % tuotantokustannuksesta
 - Urakointipalvelujen käyttö näkyi pienempänä konekustannuksena, mutta ei vaikuttanut koko tuotantokustannukseen
 - Tiloja kuitenkin niin vähän, että ei voida vetää johtopäätöksiä

Pihvivasikan tuotantokustannus, alustavat tulokset

	2010	2011
Tuotannon voitto/tappio	-30 048 €	-32 726 €
Pihvivasikan tuotantokustannus, €/kg	10,9 €	11,1 €
Pihvivasikan tuotantokustannus, €/vasikka	3 238 €	3 315 €
Pelto- ja eläintuet, €/myyty vasikka kg	6,3 €	6,1 €
Vasikan hinnan tulisi olla, €/kg	4,6 €	5,0 €
Työansio, €/h	3,6 €	2,1 €
Työansio, €/v	8 009 €	5 897 €

- Tuotanto oli kaikilla tiloilla molempina vuosina tappiollista -> omalle työlle ja pääomalle ei saatu täyttä korvausta
- Pihvivasikan tuotantokustannus vaihteli 7,5 – 13,8 €/kg välillä
- Työansio monella tilalla negatiivinen, parhaat tilat saavuttivat 5,5 – 7,7 euron tuntiansion ja 10 662 – 14 875 € vuosiansion/hlö

Loppupäätelmiä

- Emolehmätuotannon kannattavuus on heikko, tuotanto on haastavaa
 - Tuotantokustannukset ovat kohonneet, tulot eivät kata kustannuksia
- Mihin voin tilatasolla vaikuttaa?
 - Rakennukset ovat olemassa, uudet investoinnit toteutettava erittäin kustannustehokkaasti
 - Konekustannuksiin voi vaikuttaa
 - Koneitten yhteisomistus
 - Urakoitsijoitten käyttö?
 - Tulopuoli
 - Myydyt pihvikilot!
 - Lisätuloja muualta
 - Jalostustoiminta tai suoramyynti tuovat joillekin tiloille lisätuloja

Emolehmätilojen kannattavuudesta

- Minimi koko 80 emolehmää/1 hlö
- Ei eroa tuotantomallilla (puhdas pihvivasikan tuotanto vs. yhdistelmätuotanto)
- Pätee sääntö 'ei ne suuret tulot, vaan pienet menot'
- Tuotantokustannuslaskennan lopulliset tulokset julkaistaan vuoden loppuun mennessä